

הלכות קריאת ספר תורה (סימן קלה: סדר קריאת התורה ביום ב' וה')

קלה:יב-יד

Outline

1. Today's Topics
 - a. A city of all כהנים
 - b. Moving a ספר תורה
2. (קלה:יב) עיר שכולה כהנים
 - a. If a city has only כהנים and one ישראל, then the ישראל gets ראשון to maintain peace (שו"ע)
 - i. Q: Under what circumstances does this הלכה apply?
 1. If there is no לוי such that the order established by חז"ל cannot be followed, but if there is a לוי, then the order should be followed (כהן, לוי, ישראל) and then כהנים should fill in the rest (משנ"ב מג)
 2. If there are two or more ישראלים, then a כהן receives ראשון and שני, then the ישראלים get עליות, and then כהנים fill in the rest (משנ"ב מד)
 3. If there are two לויים and two ישראלים, then the order of ישראל, לוי, כהן is done twice and a כהן does שביעי and other עליות (משנ"ב שם)
 - ii. Q: How does this הלכה maintain peace?
 1. It avoids the כהנים arguing with each other about who is deserving of ראשון (משנ"ב מה)
 - a. Therefore, the same applies to a city of only לויים (משנ"ב שם)
 - iii. Q: What if there are only כהנים and לויים?
 1. The order should be כהן then לוי then כהן then לוי (משנ"ב שם)
 - iv. Q: What if a כהן is an אבל?
 1. If there is no other כהן in shul, he may be called on שבת for ראשון so that his אבליות is not demonstrated in public, but during the week, he should not receive an עלייה because it is forbidden for him to study תורה. In both cases, it is best for him to leave shul so that a לוי or ישראל can receive ראשון (משנ"ב שם)
 - v. Q: What if one who always receives שלישי is an אבל? (הע' 51)
 1. He should go up for שלישי (ר"ת מובא ביו"ד ת:א)
 2. He should not go up for שלישי, and this is our מנהג (ח:א) (שערי אפרים ח:א)
 - vi. Q: What if an אבל is a בעל ברית? (שם)
 1. He should receive an עלייה (פ"ח)
 2. He should receive an עלייה if the ברית is in shul (שלמי ציבור)
 3. He should not receive an עלייה (שם, ט"ז יו"ד שם)
 4. It is best for him not to be in shul during קריאת התורה (גר"נ קרליץ) (קצוש"ע ריט:ב, גר"נ קרליץ)
 - vii. Q: What if an אבל is a חתן? (שם)
 1. He receives an עלייה (שדי חמד)
 2. It is best for him not to be in shul during קריאת התורה (גר"נ קרליץ)
 - viii. Q: May an אבל receive an עלייה on באב ט' since everyone is prohibited to learn? (הע' 52)
 1. Yes (שער"ת תקנ"ד א:א)
 2. Only if necessary (גר"ח פלאג'י)
 - ix. Q: When should an אבל leave the shul? (הע' 53)
 1. Before the ס"ת is taken out (קצוש"ע)
 2. Before קריאת התורה begins (שערי אפרים)
 - b. However, if there are not enough ישראלים or no ישראלים, then כהנים get עליות back-to-back because there is no concern for compromised status since everyone knows that there are only כהנים, and the same applies to a city of all לויים (שו"ע)
 3. (קלה:יג) קטן, סומא, ואינו בקי
 - a. See שו"ע regarding whether a קטן may receive an עלייה רפ"ב
 - b. See שו"ע regarding whether a blind person or an ignorant person may receive an עלייה

4. קלה: (יד) הבאת ס"ת

a. If people are in jail, a ספר תורה is not brought to them, even for ר"ה and יוה"כ (שו"ע); however, this applies only during the time for קריאת התורה, but if the ספר תורה is prepared a day or two in advance, then it is permitted (רמ"א), and it is permitted to move the ספר תורה for an important person (רמ"א)

i. Q: To whom else does this הלכה apply?

1. Moving a ספר תורה to someone who is sick (משנ"ב מז)

ii. Q: Do all agree with this הלכה?

1. Some say that for people who are unable to come to shul, the ספר תורה may be moved (משנ"ב שם)

iii. Q: What are the exceptions to this הלכה?

1. (משנ"ב שם) פרשת פרה, and perhaps דאורייתא because it is פרשת זכור, but not for an individual (גר"ח קניבסקי הע' 55) and only if the majority of the מנין has yet to hear (גר"מ פיינשטיין) פרשת זכור

2. If there are ten people who are in jail (ביאור הלכה מובא במשנ"ב מז)

iv. Q: Why is a ספר תורה not moved?

1. It is a disgrace to the ספר תורה to move it to people who need it because its honor is for people to come to it (משנ"ב מז)

v. Q: To what type of ספר תורה does this הלכה apply? (הע' 56)

1. Even a ספר תורה that is פסול (נוב"י או"ח ט)

vi. Q: May the ספר תורה be moved within an ארון? (הע' 58)

1. No (אגר"מ יו"ד ב: צא)

vii. Q: May a מנין of people move a ספר תורה to a house? (משנ"ב מח)

1. No, because they can go to shul

2. Some justify the practice on ר"ה and יוה"כ because each of them wants to receive an עלייה; however, this is not proper because the motivation doesn't justify the disgrace to the תורה and it causes monetary loss to shuls that sell עליות, unless the people also sell עליות and cause a monetary gain for the shul. If the תורה is brought, then a fixed place should be set up for it (משנ"ב שם)

viii. Q: May a ספר תורה be moved from room to room within a shul? (הע' 60)

1. No (גר"א מעשה רב קכט)

2. Yes (בית שערים או"ח מח, דעת קדושים יו"ד רפב: א) but it is best to limit the movement as much as possible (דעת קדושים שם, שלמת חיים קמג)

ix. Q: In what cases does preparation permit the moving of a ספר תורה?

1. If a place is prepared for the ספר תורה and it is left there for a day or two such that it appears that a new place was established for it for that time (משנ"ב מט)

x. Q: Who is considered an important person?

1. A גדול (נ) בתורה; in this case, the תורה is uplifted by being brought to a גדול (משנ"ב נ)

a. Q: May the תורה be brought to an אדם חשוב even if he is not in a situation of אונס?

i. מח' הפוסקים, and therefore a place should be established for the תורה (משנ"ב נ-נא)

xi. Q: May a ספר תורה be moved to a house that has a מנין for a חתן during המשתה? (הע' 61)

1. Yes, because the relatives want to receive עליות and because חתן דומה למלך and is therefore an אדם חשוב (א: לד) (אגר"מ או"ח א: לד)

2. No (מהרש"ם ו: ד)

xii. Q: May a ספר תורה be moved for the purpose of תפילה (e.g. אבינו מלכנו. שם)?

1. Yes (גר"ח קניבסקי)

xiii. Q: Is there a minimum number of קריאות that justifies moving a ס"ת? (הע' 63)

1. Yes; we require 3 קריאות (רב אלישיב) (ערה"ש, אגר"מ יו"ד ד: סא: יג, רב אלישיב)

2. No (גרשז"א)